

Individuálna výročná správa

Obce Beňatina

za rok 2021

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	4
2. Identifikačné údaje obce	4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	4
5. Základná charakteristika obce	5
5.1. Geografické údaje	5
5.2. Demografické údaje	5
5.3. Ekonomické údaje	5
5.4. Symboly obce	5
5.5. Logo obce	5
5.6. História obce	6
5.7. Pamiatky	6
5.8. Významné osobnosti obce	6
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	6
6.2. Zdravotníctvo	6
6.3. Sociálne zabezpečenie	6
6.4. Kultúra	6
6.5. Doprava	6
6.6. Územné plánovanie	6
6.7. Hospodárstvo	6
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	7
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2021	7
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2021	9
7.3. Rozpočet na roky 2022 - 2024	9
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	12
8.1. Majetok	12
8.2. Zdroje krytia	12
8.3. Pohľadávky	13
8.4. Záväzky	13
9. Hospodársky výsledok za rok 2021 - vývoj nákladov a výnosov	13
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce	13
10.1. Prijaté granty a transfery	13

10.2. Poskytnuté dotácie	14
10.3. Významné investičné akcie v roku 2021	14
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	15
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	15

1. Úvodné slovo starostu obce

Obec sa zameriavala hlavne na plnenie zákonom daných povinností obce s cieľom vychádzať v ústrety požiadavkám občanov obce, konanie akcií pre občanov hlavne za účelom dobrého spolunažívania občanov v rámci obce.

2. Identifikačné údaje obce

Názov:	Obec Beňatina
Sídlo:	072 64 Beňatina 10
IČO:	00 325 023
Štatutárny orgán obce:	Štefan Minčák
Telefón:	056/658 2506
Mail:	benatina@lekosonline.sk
Webová stránka:	www.benatina.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:	Štefan Minčák
Zástupca starostu obce:	Monika Ivanišová
Hlavný kontrolór obce:	Agáta Mižáková
Obecné zastupiteľstvo:	Martin Aľušik, Ing. Hana Stanková Marián Mikulanič, Dušan Minčák, Milan Petro
Komisie:	I. Ochrana verejného záujmu predsedkyňa komisie Monika Ivanišová členovia: Marián Mikulanič, Ing. Hana Stanková Dušan Minčák, Milan Petro
Obecný úrad:	Mgr. Daniela Ivanišová pracovníčka obce

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce : Starostlivosť o všestranný rozvoj obce a obyvateľov žijúcich na jej území.

Vízie obce: Vytvorený dostatočný priestor na bývanie v čistom, zdravom prostredí, s dostatkom príležitostí na trávenie voľno časových aktivít.

Ciele obce: Zvýšiť kvalitu životného prostredia obce, zlepšiť kvalitu života jej obyvateľov.

Zrealizovať pripravovanú akciu : Výstavbu domu smútku, dokončenie vodovodu, revitalizáciu okolia Beňatinského jazera.

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Susedné mestá a obce : Inovce a Podhorod'

Celková rozloha obce : 1 864 ha km

Nadmorská výška : 406

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov : 205

Národnostná štruktúra : slovenská národnosť

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu : gréckokatolícke vyznanie 40 %
pravoslávne vyznanie 60 %

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci : 5 evidovaných nezamestnaných v obci

Nezamestnanosť v okrese: 13,4 %

5.4. Symboly obce

Erb obce :

5.5. História obce

Obec je evidovaná z roku 1937 ako Benetyňa, neskôr ako Benetyne (1575), Benethinie (1786), Beňatina; po maďarsky Benetine, Vadászfalva.

Obec sa nepriamo spomína 1333 pri ohraničení chotára obce Tibava. Patrila panstvu Michalovce-Tibava. Roku 1720 mala 21 poddanských domácností, 1828 36 domov a 284 obyvateľov.

V 19. storočí vlastnili tunajšie majetky rodiny Csuhaovcov, Ibrányiovcov, Thuránzkovcov. Obyvatelia pracovali v rozsiahlych lesoch, venovali sa poľnohospodárstvu a ovocinárstvu. Za I. ČSR sa zamestnanie obyvateľov nezmenilo. Boli tu pily. V rokoch 1939-1944 bola obec pričlenená k Maďarsku. JRD zal. 1959. Sú tu 2 kameňolomy. Časť obyvateľstva pracuje v Košiciach, na Morave a v Čechách.

5.6. Pamiatky

Územie patrilo k panstvu Tibava. V Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok je jeden objekt Gréckokatolícky kostol Sv. Mikuláša postavený v roku 1850.

5.7. Významné osobnosti obce

V obci sa narodil Andrej Bačinský (14. nov. 1732) užhorodský biskup a mukačevský kanonik.

6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí poskytuje:

- Základná škola Podhorod'
- Materská škola Podhorod'

6.2. Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Lekár súkromný MUDr. Dubrovský

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci sa nezabezpečujú

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec.

7. Doprava

Riešenie dopravy v obci

- Dopravná spoločnosť Arriva

7.1 Územné plánovanie

Riešenie územného plánovania v obci

Obec má vypracovaný Územný plán obce

7.2 Hospodárstvo

- Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :
- Potraviny Jednota

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2021. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2021 bol zostavený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako vyrovnaný.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2021.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 11.11.2020 uznesením č.22/2020

Rozpočet bol zmenený jedenkrát:

- prvá zmena schválená dňa 11.11.2021 uznesením č. 22/2021

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2021 v EUR

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2021	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	247 746	454 541	454 531,03	99,99%
z toho :				
Bežné príjmy	68 690	81 206	81 196,71	99,98%
Kapitálové príjmy	178 000	318 819	318 818,32	99,99%
Finančné príjmy	1 056	54 516	54 516	100%
Výdavky celkom	247 746	156 533,65	154 830,10	98,91%
z toho :				
Bežné výdavky	58 746	70 817,65	69 116,60	97,60%
Kapitálové výdavky	178 000	83 591	83 588,50	99,99%
Finančné výdavky	11 000	2 125	2 152	100%
Rozpočtové hospodárenie obce	0	298 007,35	299 700,93	100%

V roku 2021 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- **v bežnom rozpočte:**

Z predpokladanej finančnej čiastky v sume 48 000 EUR z výnosu dane z príjmov boli k 31.12.2021 poukázané finančné prostriedky zo ŠR v sume 47 835,26 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,65 %.

V roku 2021 výška výnosu dane z príjmov bola oproti roku 2020 zvýšená o 1,01 % čo predstavuje sumu 639,67 EUR.

Daň z nehnuteľností

Z rozpočtovaných 14 764 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 14 762,26 EUR, čo predstavuje plnenie na 99,99% plnenie. Príjmy dane z pozemkov boli v sume 14 242,24 EUR, príjmy dane zo stavieb boli v sume 520,02 EUR

K 31.12.2021 obec eviduje pohľadávky na dani z nehnuteľností v sume 236,45 EUR.

Daň za psa 114€

Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad 2 079,52€

- v kapitálovom rozpočte:

Z rozpočtovaných kapitálových príjmov 318 819 EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 318 818,32 EUR, čo predstavuje 99,99% plnenie.

- vo finančných operáciách:

Z rozpočtovaných príjmových finančných operácií 54 516. EUR bol skutočný príjem k 31.12.2021 v sume 54 516 EUR, čo predstavuje 100% plnenie.

V roku 2021 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:

Z rozpočtovaných bežných výdavkov 70 817,65 EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2021 v sume 69 116,60 EUR, čo predstavuje 97,59% čerpanie.

- v kapitálovom rozpočte nerealizované investičné akcie:

Z rozpočtovaných kapitálových výdavkov 83 591 EUR bolo skutočne čerpané k 31.12.2021 v sume 83 588,50 EUR, čo predstavuje 99,99% čerpanie.

- vo finančných operáciách:

Z rozpočtovaných výdavkových finančných operácií 2 125 EUR na splácanie istiny z prijatých úverov bolo skutočné čerpanie k 31.12.2021 v sume 2 125. EUR, čo predstavuje 100 %.

7.2 Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2021

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2021 v EUR
Bežné príjmy spolu	81 196,71
z toho : bežné príjmy obce	0,00
Bežné výdavky spolu	69 116,60
z toho : bežné výdavky obce	0,00
Bežný rozpočet	12 080,11
Kapitálové príjmy spolu	318 818,32
z toho : kapitálové príjmy obce	0,00
Kapitálové výdavky spolu	83 588,50
z toho : kapitálové výdavky obce	0,00
Kapitálový rozpočet	235 229,82
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	247 309,93
<i>Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ</i>	247 309,93
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	0,00
Príjmové finančné operácie	54 516,00
Výdavkové finančné operácie	2 125,00
Rozdiel finančných operácií	52 391
PRÍJMY SPOLU	454 531,03
VÝDAVKY SPOLU	154 830,10
Rozpočtové hospodárenie obce	299 700,93
<i>Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ</i>	299 700,93
<i>Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku PČ (doplnkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)</i>	0,00
<i>Úprava hospodárenia o nevyčerpaný úver</i>	0,00
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	0,00

Prebytok rozpočtu v sume 0 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov je v sume 0 EUR.

Na základe uvedených rezervný fond za rok 2021 nebude tvorený.

Rozpočet na roky 2022 - 2024		v EUR		
	Skutočnosť k 31.12.2021	Rozpočet na rok 2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024
Príjmy celkom	454 531,03	197 027	69 090	69 090
z toho :				
Bežné príjmy	81 196,71	72 090	69 090	69 090
Kapitálové príjmy	318 818,32	0		
Finančné príjmy	54 516	124 937		

	Skutočnosť k 31.12.2021	Rozpočet na rok 2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024
Výdavky celkom	154 830,10	197 027	59 809	59 809
z toho :				
Bežné výdavky	69 116,60	69 090	56 809	56 809
Kapitálové výdavky	83 588,50	124 937		
Finančné výdavky	2 125	3 000	3 000	3 000

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2022 - 2024:

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2022 - 2024: Predkladaný návrh rozpočtu obce Beňatina na roky 2022 – 2024 je zostavený v súlade s nasledovnými právnymi normami:

1. zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
2. zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
3. zákonom č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
4. ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti,
5. opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie,
6. príručkou na zostavenie rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024,
7. ostatnými právnymi predpismi a internými smernicami platnými v čase predloženia návrhu programového rozpočtu obce Beňatina.

Návrh rozpočtu obce Beňatina na roky 2022 – 2024 sa zostavuje bez programov Obecné zastupiteľstvo schválilo predkladanie rozpočtu obce bez programovej štruktúry od 2014.

Je zostavený na tri rozpočtové roky. Záväznými ukazovateľmi rozpočtu sú hlavne rozpočtované príjmy a rozpočtované výdavky rozpočtového roku 2022. Viacročný rozpočet tvorí rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok a rozpočet na nasledujúce dva roky. Príjmy a výdavky na nasledujúce dva roky po príslušnom rozpočtovom roku nie sú záväzné. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy. **VÝCHODISKÁ PRE ZOSTAVENIE ROZPOČTU**

Návrh rozpočtu obce Beňatina na rok 2022 je zostavený na základe predpokladaného budúceho vývoja v roku 2022.

Návrh rozpočtu bol prerokovaný s členmi odborných komisií a obecnou radou. Pri zostavovaní návrhu rozpočtu zohrávala významnú úlohu štruktúra výdavkov podľa funkčného členenia a ekonomickej klasifikácie. Pri tvorbe sa vychádzalo z viacročného rozpočtu schváleného v minulom období, ako aj z predpokladaného podielu na výnosoch

daní v správe štátu, z doteraz známych skutočností a nadväzuje sa na predpokladané príjmy a výdavky, ktoré okrem iného obsahujú očakávaný nárast zvýšenia plátov. Vychádzalo sa taktiež z povinností obce uložených zákonmi, z uzatvorených zmluvných vzťahov, z rozvojových plánov, prevádzkových potrieb a z požiadaviek a pripomienok obyvateľov obce. Návrh rozpočtu počíta s upravovaním príjmovej aj výdavkovej časti počas roka 2022, nakoľko v období predkladania návrhu rozpočtu nie sú známe všetky skutočnosti. Rozpočet je členený na rozpočet príjmov a výdavkov v členení na bežné, kapitálové a finančné operácie. V predložennom návrhu na rok 2022 bola dodržaná hlavná zásada pri zostavovaní rozpočtu, a to zabezpečenie vyrovnaného, prípadne prebytkového rozpočtu. Návrh bežného rozpočtu obce na rok 2022 sa zostavuje ako prebytkový. K tvorbe návrhu rozpočtu sa použili nasledovné východiská:

1. údaje zo zmlúv a z dostupných informácií,
2. príjmy a výdavky podľa skutočností r. 2021 (čo sa týka výšky),
3. nové, resp. zvýšené údaje podľa plánovaných predpokladov ich realizácie v r. 2022,
4. špecifikácia podľa účtovného zaradenia.

FINANČNÝ RÁMEC ROZPOČTU NA ROK 2022

Bežný rozpočet je prebytkový. Bežné príjmy sú navrhované vo výške 72 090,- € a bežné výdavky sú navrhované vo výške 69 090,- €.

Kapitálový rozpočet je schodkový vo výške 124 937,- €. Kapitálové príjmy nie sú rozpočtované a kapitálové výdavky vo výške 124 937,- €. Schodok rozpočtu je krytý hlavne z finančných operácií. Príjmové finančné operácie sú navrhované vo výške 124 937,- € a výdavkové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 3 000,-

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1 Majetok v EUR

Názov	ZS k 31.1.2020 v EUR	KZ k 31.12.2021 v EUR
Majetok spolu	1 250 685,87	1 569 819,09
Neobežný majetok spolu	1 194 080,79	1 268 605,57
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	14 154,63	14 154,6
Dlhodobý hmotný majetok	1 131 131,10	1 205 940,88
Dlhodobý finančný majetok	48 795,06	48 510,06
Obežný majetok spolu	56 605,08	301 213,52
z toho :	0	0
Zásoby	0	0
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	1 180,80	590,01
Finančné účty	55 424,28	300 623,51
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0	0
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0	0
Časové rozlíšenie	0	0

8.2 Zdroje krytia v EUR

Názov	ZS k 31. v EUR	KZ k 31.12.2021 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	1 250 685,87	1 569 819,09
Vlastné imanie	205 097,42	215 751,59
z toho :		
Oceňovacie rozdiely		
Fondy		
Výsledok hospodárenia	205 097,42	215 751,59
Záväzky	89 627,50	339 824,71
z toho :		
Rezervy	960	
Zúčtovanie medzi subjektami VS	44 716,00	300 578,32
Dlhodobé záväzky	112,67	185,97
Krátkodobé záväzky	18 253,00	13 619,59
Bankové úvery a výpomoci	25 585,83	24 960,83
Časové rozlíšenie	955 960,95	1 014 242,79

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- prírastkov/úbytkov dlhodobého majetku – ďalšia etapa – Beňatinské jazero
- predaja/kúpy/zámeny dlhodobého majetku – nedošlo k predaju ani kúpe dlhodobého majetku
- prijatých dlhodobých a krátkodobých bankových úverov – neboli prijaté
- prijatých dlhodobých úverov zo ŠFRB –nebol prijatý
- prijatých návratných finančných výpomoci z MF SR – neboli prijaté

- tvorba opravných položiek k pohľadávkam, k nedokončeným investíciám – neboli tvorené
- tvorba rezerv – rezerva sa vytvorila na vykonanie auditu

8.3 Pohľadávky v EUR

Pohľadávky	Zostatok k 31.12.2020	Zostatok k 31.12.2021
Pohľadávky do lehoty splatnosti	1 180,74	590,01
Pohľadávky po lehote splatnosti	-	-

8.4 Závazky v EUR

Závazky	Zostatok k 31.12.2020	Zostatok k 31.12.2021
Závazky do lehoty splatnosti	18 365,67	13 805,56
Závazky po lehote splatnosti	-	-

9. Hospodársky výsledok za 2021 - vývoj nákladov a výnosov v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2020	Skutočnosť k 31.12.2021
Náklady	99 028,99	75 567,78
50 – Spotrebované nákupy	17 027,41	9 526,13
51 – Služby	20 293,04	11 719,88
52 – Osobné náklady	47 905,40	42 646,14
53 – Dane a poplatky		
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	68	70
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	12 104,60	9 558,72
56 – Finančné náklady	1 630,18	2 046,91
57 – Mimoriadne náklady		
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov		
59 – Dane z príjmov		
Výnosy	109 707,15	95 061,95
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	786	263
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb		
62 – Aktivácia		

63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	62 740,56	64 509,91
64 – Ostatné výnosy	2 507,39	13 477,51
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia		
66 – Finančné výnosy	12,19	
67 – Mimoriadne výnosy		
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	43 661,01	16 811,53
Hospodársky výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	10 441,25	19 494,17

Hospodársky výsledok /kladný, záporný/ v sume 19 494,17 EUR bol zúčtovaný na účet 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2021 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v EUR
MV SR	SODB 2021	2 215,36
MV SR	REGOB	61,05
MV SR	Register adries	18
	ŽP	18,13
MV SR	Odmena skladníka CO	42,96
KSK	Beňatinské jazero	71 280
Ministerstvo investícií, reg. Rozvoja a informat.	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Beňatina	76 408,32
Environment. Fond	Vodovod	171 130

V roku 2021 obec neprijala žiadne granty ani transfery v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID - 19:

10.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2021 obec neposkytla zo svojho rozpočtu žiadne dotácie

10.3 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Vodovod –ďalšia etapa
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Beňatina
- Beňatinské jazero - ďalšia etapa

10.4 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Napr.: Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

Vypracoval: Mgr. Daniela Ivanišová

Schválil: Štefan Minčák

V Beňatine dňa 14.05.2022

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke